

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE DECRETEN, WAT BETREFT DE TWEEDE ALGEMENE IMPLEMENTATIE VAN HET KADERDECREET VLAAMSE HANDHAVING VAN 14 JULI 2023

Samenvatting

Het algemeen implementatiedecreet van 26 april 2024 maakte het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 (hierna: KVH) van toepassing op een eerste reeks decreten. Het huidig ontwerp zet een nieuwe stap in de verdere uitrol van het KVH en maakt het KVH van toepassing op een tweede reeks decreten, met name de Vlaamse Codex Wonen (hierna: VCW) en het Scheepvaartdecreet, het KLIP-decreet en het Topstukkendecreet. Daarnaast krijgt ook het KVH een eerste update, om het in sync te houden met de juridische, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in het werkveld.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Het KVH bevat een standaardpakket met concrete procedures voor gerechtelijke en bestuurlijke handhaving, naast een hoofdstuk met optionele figuren. Hierdoor kan de omvang van het handhavingsluik van de sectorale decreten beperkt worden gehouden, wat de leesbaarheid ervan uiteraard ten goede komt.

Bij volledige van toepassingstelling van het KVH, moet de Vlaamse regelgeving enkel nog het volgende opnemen om te kunnen beschikken over een uitgebreid en gebruiksklaar handhavingssysteem:

- 1) de van toepassingstelling van het KVH, met eventuele punctuele uitsluitingen en afwijkingen;
- 2) de omschrijving van de verboden gedragingen, en de kwalificatie ervan als misdrijf, inbreuk of normschending;
- 3) de strafsancities voor de misdrijven, en (optioneel)¹ de minima en maxima van de alternatieve bestuurlijke geldboete ingeval van bestuurlijke vervolging;
- 4) de minima en maxima van de exclusieve bestuurlijke geldboetes voor de inbreuken;
- 5) desgewenst de uitdrukkelijke keuze voor de toepassing van zogenaamde "opt-in"-instrumenten uit hoofdstuk 10;
- 6) de aanstellingsvoorwaarden voor de herstelinstanties, bevoegd voor het sectoraal decreet.

¹ Wanneer het inhoudelijk decreet ervoor kiest om zelf geen alternatieve bestuurlijke geldboetes te bepalen, worden deze op basis van artikel 28 KVH bepaald als een afgeleide van de voor het misdrijf bepaalde strafsancities.

De instrumenten van hoofdstuk 10 zijn opties die uitdrukkelijk moeten worden gelicht, zo niet vinden ze geen toepassing, zelfs wanneer het KVH zonder voorbehoud van toepassing wordt gesteld. Er zijn twee mogelijke redenen waarom een instrument als optioneel wordt aangeduid: ofwel is het verwachte nuttige toepassingsgebied van het instrument te klein om deel uit te kunnen maken van het standaardpakket, ofwel is het instrument opgenomen met toepassing van artikel 10 BWHI, en vergt het een verantwoording in het licht van dit artikel, toegepast op de context van de betreffende Vlaamse regelgeving. In beide gevallen geeft de Memorie van Toelichting een specifieke motivering.

B. Inhoud

1. Krachtlijnen van het ontwerp

Dit ontwerp strekt tot de implementatie van het KVH in volgende decreten:

- 1) Decreet houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang van 24 januari 2003 (hierna: Topstukkendecreet);
- 2) KLIP-decreet van 14 maart 2008 (hierna: KLIP-decreet);
- 3) Vlaamse Codex Wonen van 2021 (hierna: VCW);
- 4) Scheepvaartdecreet van 21 februari 2022 (hierna: Scheepvaartdecreet).

Het Topstukkendecreet combineert de instap in het KVH met een actualisering van het huidige handavingsluik.

Het KLIP-decreet stelt het KVH van toepassing om hun handavingsprocessen kracht bij te zetten en tegelijkertijd de huidige strafbaarstellingen te actualiseren.

Op de VCW en het Scheepvaartdecreet is het KBH van toepassing gesteld tot en met 7 september 2026. De instap in het KVH is vereist om de continuïteit van de handhaving vanaf 8 september te kunnen garanderen.

Bijkomend worden er ook wijzigingen aangebracht aan het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht (hierna: Oprichtingsdecreet DVW) en het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007. Deze wijzigingen hangen samen met de vier decreten die instappen in het KVH en zijn dus noodzakelijk om de implementatie volledig te kunnen realiseren.

Via het KVH wordt er gepoogd een meer gestroomlijnd geheel van handavingsprocedures te verwezenlijken. Het aantal afwijkingen en aanvullingen t.o.v. de KVH-regels blijft beperkt, zoals mag blijken uit onderstaand overzicht:

- 1) Voor wat het Topstukkendecreet betreft:
 - a. artikel 101 KVH wordt aangevuld met de mogelijkheid om bij ontstentenis van betaling van de waarborgsom, het beschermd voorwerp als borg te beschouwen.
- 2) Voor wat het KLIP-decreet betreft:
 - a. geen aanvullingen of afwijkingen
- 3) Voor wat de VCW betreft:

- a. de waarschuwing uit artikel 10, §2 KVH wordt niet van toepassing verklaard op de handhaving van boek 3 van de VCW. Dit doet weliswaar geen afbreuk aan de figuur uit artikel 3.10 VCW, die eveneens "waarschuwing" genoemd wordt;
 - b. het register van herstellvorderingen, waar gevorderde of definitief opgelegde publieke herstelmaatregelen, gevorderd of opgelegd wegens een schending van boek 3, deel 9 van de VCW in worden opgeladen, blijft bestaan naast het maatregelenregister, zoals voorzien binnen het KVH;
 - c. afschrift van processen-verbaal of verslagen van vaststelling kunnen ook overgemaakt worden aan woonmaatschappijen, in plaats van enkel aan overheden (toepassing artikel 9, §5 KVH). Aanvullend kunnen wooninspecteurs, vermeld in artikel 3.37, de informatie die ze tijdens hun onderzoek hebben verkregen meedelen aan de woonmaatschappijen als vermeld in artikel 4.36, §1, als de wooninspecteurs dat noodzakelijk achten;
 - d. de procedure uit artikel 72 KVH wordt uitgebreid naar de uitvoering van gevorderde publieke herstelmaatregelen;
- 4) Voor wat het Scheepvaartdecreet betreft:
- a. er kunnen ook personeelsleden van de stad Antwerpen aangesteld worden als beboetingsinstantie voor de zone Scheldekaaien, in plaats van enkel personeelsleden van de Vlaamse Overheid (ontworpen artikel 111, §2, tweede lid Scheepvaartdecreet);
 - b. een afschrift van proces-verbaal of verslag van vaststelling kan, in het geval van buitenlandse overtreders, ook overgemaakt worden aan hun vertegenwoordigers in België of diplomatieke vertegenwoordiging (artikel 113 Scheepvaartdecreet);
 - c. er wordt voorzien in een specifieke regeling rond detectiemiddelen, naar analogie met wat er vandaag al voorzien wordt in het Scheepvaartdecreet (artikel 114 Scheepvaartdecreet);
 - d. bepaalde beveiligingsmaatregelen worden ten overvloede geëxpliciteerd in het decreet omwille van historische redenen (artikel 115, 116, 117 en 138 Scheepvaartdecreet);
 - e. de alternatieve bestuurlijke geldboetes worden in het decreet voorzien, in plaats van gebruik te maken van artikel 28 KVH (ontworpen artikel 118, §2 en 119, §2 Scheepvaartdecreet);
 - f. er wordt voorzien in een indexeringsbepaling voor de bestuurlijke geldboetes (ontworpen artikel 134 Scheepvaartdecreet);
 - g. bepaalde herstelmaatregelen worden ten overvloede geëxpliciteerd in het decreet omwille van historische redenen (ontworpen artikel 115 en 116 Scheepvaartdecreet).

De verdere uitwerking van zowel het KVH als de afwijkende regels in het sectoraal decreet wordt voorbehouden voor de uitvoeringsbesluiten die per sectoraal decreet opgesteld worden. Het doel hiervan is om de tekst in het implementatiedecreet zo bondig en eenvoudig mogelijk te houden voor de handhavers en de rechtsonderhorigen.

Dit voorontwerp brengt vervolgens nog een aantal wijzigingen aan in het KVH zelf. Het gaat om enkele aanvullingen en toevoegingen die naar boven gekomen zijn tijdens verdere besprekingen met het werkveld.

Het ontwerp voorziet in een aantal bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens, inclusief strafrechtelijke gegevens impliceren. De persoonsgegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond "taak van algemeen belang". Meer specifiek kan gewezen worden op het algemeen belang van een moderne en efficiënte handhaving, door middel van een digitalisering van de voornaamste procedurestukken, en het algemeen belang van het organiseren van een veilige en digitale informatiedeling met relevante overheden. Aangezien de vermelde procedurestukken strafrechtelijke gegevens bevatten, is de verwerking van een dergelijk type gegevens noodzakelijk om het vermelde algemeen belang te verwezenlijken.

Met dit voorontwerp worden tenslotte ook de noodzakelijke wijzigingen doorgevoerd in ieder decreet om in te stappen in het nieuwe Strafwetboek (hierna: Sw.). Daartoe worden met name de straffen 'omgezet' naar de strafniveaus in het Sw. Dit zorgt ervoor dat het gehele Sw. integraal van toepassing gesteld wordt op het inhoudelijke decreet, in plaats van gebruik te moeten maken van de overgangsbepaling in artikel 78 Sw.

2. Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het regeerakkoord 2024-2029 voorziet het volgende:

- "We zetten de uitwerking van het kaderdecreet Vlaamse handhaving onverminderd voort. We voorzien eveneens in de mogelijkheid voor het parket, politie en inlichtingendiensten om toegang te krijgen tot het Vlaams Handhavingsplatform dat onder meer bestaat uit een maatregelenregister, een sanctieregister en een handhavingsbibliotheek."²
- "We zetten in op strengere handhaving van woningkwaliteit in het algemeen en krotverhuur in het bijzonder."³

De **beleidsnota 2024-2029 "Justitie en Handhaving"** voorziet het volgende⁴:

SD 9: EEN UNIFORME VLAAMSE HANDHAVING

OD 1: Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving

"In samenspraak met de inhoudelijk bevoegde ministers, zetten we de uitwerking van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving onverminderd voort."

De **beleidsnota 2024-2029 "Cultuur"** voorziet het volgende⁵:

OD T.1.2 Ik zorg voor en ontsluit cultureel erfgoed, via ondersteuning, borging, bescherming en verwerving

² p. 231 Regeerakkoord 2024-2029

³ p. 165 Regeerakkoord 2024-2029

⁴ p. 45

⁵ p. 19-21

“Via het Topstukkendecreet zorgen we voor het behoud, beheer en de aankoop van roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang. Samen met de Topstukkenraad zet ik me blijvend in om de ongewenste uitvoer van topstukken buiten Vlaanderen tegen te gaan”.

De **beleidsnota 2024-2029 “Wonen”** voorziet het volgende: ⁶

SD 5: Het aandeel kwaliteitsvolle woningen vergroten

OD 5.5: De minimale woningkwaliteit handhaven

“Op het terrein blijft de nood aan een grotere handhavingscapaciteit echter groot. Ik streef er dan ook naar om de slagkracht van de Vlaamse Wooninspectie te vergroten, zodat voor strafwaardige dossiers een gepaste aanpak wordt verzekerd en ook meer proactief kan worden gewerkt in de strijd tegen krotverhuur.”

3. Impactanalyse

Voor de geselecteerde groep van decreten en de inspectiediensten die ze handhaven, betekent de intrede in het KVH hoegenaamd geen breuk met het verleden. Op twee van de betrokken decreten, namelijk de VCW en het Scheepvaartdecreet, was overigens het regime van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019, de voorganger van het KVH, van toepassing. Het KVH - standaardpakket, in combinatie met de juiste keuzes uit het optiepalet van hoofdstuk 10, volstaan om de huidige praktijk verder te zetten. Het gegeven dat het KVH ook binnen het standaardpakket soms meer instrumenten ter beschikking stelt dan het huidige kader, doet daaraan geen afbreuk. Binnen de beleidslijnen, vastgesteld door de Vlaamse Regering, zetten de Vlaamse inspectiediensten die instrumenten in die, rekening houdend met eigenheid van de materie en de tradities die gelden in de sector, het meest geëigend zijn voor een doelmatige en evenredige handhaving. Enkele voorbeelden van het eigen beleid dat gevoerd kan worden:

1. het verstrijken van de wachttermijn opent slechts een mogelijkheid en geen verplichting voor de beboetingsinstantie om tot bestuurlijke afhandeling over te gaan. Het kan dan ook een beleid zijn om dossiers die door het parket om technische redenen werd geseponeerd, niet of slechts steekproefgewijs te behandelen. Het ontwerp van samenwerkingsakkoord in de zin van art. 38, §1 KVH, dat door de Vlaamse Overheid wordt onderhandeld met het Openbaar Ministerie, voorziet vanuit die optiek reeds dat de informatie-uitwisseling bij technische sepots niet automatisch gebeurt, maar enkel op vraag van de beboetingsinstantie. Tegelijkertijd kan de beboetingsinstantie ervoor kiezen om (al dan niet in overleg met het OM) na afloop van de wachttermijn nog even te wachten met de opstart van een bestuurlijk spoor, om de kansen op strafrechtelijke afhandeling te maximaliseren;
2. de beboetingsinstantie kan haar eigen beleid ontwikkelen en de aandacht richten op die dossiers die binnen het Vlaamse opsporings- en vervolgingsbeleid werkelijk prioritair zijn. Niet prioritaire dossiers kunnen

⁶ p. 49

- naar keuze van de beboetingsinstantie en binnen de beleidslijnen van de Vlaamse Regering bestuurlijk geseponeerd worden;
3. verder biedt het KVV de mogelijkheid tot het voorafgaandelijk aanbieden van een voorstel tot het betalen van een geldsom, als minder arbeidsintensief alternatief voor het voeren van een sanctieprocedure. De digitale tools die het KVV met het Vlaams Handhavingsplatform verder aanbiedt, zoals de ontsluiting van digitale sanctiedossiers en de mogelijkheid van digitale hoorzittingen en verhoren, zullen bovendien de efficiëntie van de sanctieprocedure verhogen;
 4. als rode draad geldt dat de nieuwe mogelijkheden die het KVV biedt niet zomaar mogen worden gezien als extra taken, maar veeleer als kansen om een beter beleid te voeren i.f.v. de meest doelmatige inzet van schaarse middelen.

Het bulk van de nieuwe digitale tools die het KVV vooropstelt, wordt voorzien via het Agentschap Justitie en Handhaving.

Het gaat dan meer bepaald over volgende onderdelen:

- het digitaal ondertekenen van procedurestukken, het borgen ervan in een digitaal archief en de beveiligde kennisgeving ervan (art. 4 KVV);
- de digitale ontsluiting van het sanctiedossier (art. 40, §2, 2°, art. 44, §2, tweede lid, 2° ; art. 78, §1, 7° KVV)
- het bestuurlijk sanctieregister (hoofdstuk 9, afdeling 1 KVV).
- het opzetten van het maatregelenregister (hoofdstuk 9, afdeling 2 KVV)
- de digitale ontsluiting van het hersteldossier (art. 53, §2, 1ste lid, 3° KVV)
- de toegang tot de in het digitaal klassement geborgde informatie voor de doeleinden van (onder meer) gerechtelijke en bestuurlijke politie (art. 80 KVV).

Al deze onderdelen samen vormen een geïntegreerd digitaal Vlaams Handhavingsplatform (VHP), waarop de betrokken administraties kunnen aansluiten. De daarmee verbonden aansluitingskosten per entiteit zijn afhankelijk van het al dan niet koppelen van het door de entiteit gebruikte dossiersysteem aan het VHP en de graad van geautomatiseerde communicatie tussen het interne dossiersysteem en het VHP, dan wel van het kosteloos gebruiken van de user interface (UI) voor manuele ingave. Daarnaast zullen er enkel voor de kennisgeving van papieren documenten via de MAGDA documentendienst kosten worden aangerekend voor het printen en verzenden van deze documenten.

Bijkomend zal het Agentschap Justitie en Handhaving in de loop van 2026 een standaard dossierbehandelingssysteem ontwikkelen dat de uniforme procedures van het KVV hanteert. Dit systeem zal ook voorzien in een automatische koppeling met het VHP waardoor dubbele ingave wordt vermeden. Entiteiten die KVV-regelgeving handhaven zullen kosteloos gebruik kunnen maken van dit dossierbehandelingssysteem als zij dat wensen.

De handhavers van het Topstukkendecreet maakten reeds gebruik van het strafrechtelijk spoor. Door de instap in het KVV blijft deze werkwijze wanneer topstukken zonder toelating buiten de Vlaamse Gemeenschap worden gebracht nog steeds mogelijk, maar wordt in het geval van een gerechtelijk sepot of stilzitten van het parket de bestuurlijke vervolging ook mogelijk. Dit verandert niets aan het feit dat de toezichthouder in het strafrechtelijke spoor (alsook in het bestuurlijke)

een volwaardig vaststeller blijft en daarbij gebruik kan maken van de toezichtrechten. Bijkomend kan de toezichthouder, die ook op dat gebied over de nodige deskundigheid beschikt, de hoedanigheid van herstellinstantie worden verleend.

Voor het KLIP-decreet brengt het regime van het KVH nieuwe mogelijkheden met zich mee. Waar tot nu toe de mogelijkheden tot handhaving beperkt waren tot het strafrechtelijk spoor, zal met de implementatie van het KVH de mogelijkheid ontstaan om KVH-functiehouders in de handhavingsketen aan te stellen en bestuurlijke geldboetes op te leggen na gerechtelijk sepot. Bovendien zal de ruime gereedschapskist aan handhavingsinstrumenten die het KVH biedt, beschikbaar worden voor die functiehouders.

De handhavers van de VCW en de handhavers van het Scheepvaartdecreet kregen, met de inwerkingtreding van het KBH, reeds de mogelijkheid om, naast de bestaande strafrechtelijke handhaving, alternatief bestuurlijk te sanctioneren en aldus een tweesporenbeleid te voeren. Het KVH zet deze mogelijkheid verder, met bijkomend een passend regime van beveiligings- en herstelmaatregelen. Verder blijft de status quo behouden.

De verdere uitrol van het KVH over de hierboven vermelde decreten heeft tot gevolg dat de Vlaamse deelstaat gestaag meer ruimte krijgt om een eigen bestuurlijk vervolgingsbeleid uit te bouwen, en zelf te kiezen welke dossiers bestuurlijk zullen worden vervolgd.

Implementatie

Al staan de procedures van het KVH niet zo ver af van de dagdagelijkse handhavingspraktijk van de Vlaamse regelgeving die door dit ontwerp wordt geselecteerd, toch moet aan de inspectiediensten voldoende tijd worden gelaten om zich het nieuwe kader eigen te maken, zich hierop te organiseren, en de nodige aanpassingen door te voeren in het eigen dossierbehandelingssysteem. De hoeveelheid tijd die de betrokken entiteiten daarvoor nodig hebben, is noodzakelijk verschillend, en bijgevolg niet in één datum te vatten.

Bovendien, en minstens even belangrijk, moet het kader zoals uitgetekend door het KVH in samenhang met het sectoraal decreet, nog verder worden geoperationaliseerd door middel van handhavingsbesluiten.

Wat betreft het Topstukkendecreet is de datum van inwerkingtreding voorzien op 1 januari 2028, om de bevoegde handhavers voldoende tijd te geven zich in te werken in de nieuwe regelgeving.

Wat betreft de VCW en het Scheepvaartdecreet, is de voorziene datum van inwerkingtreding van dit besluit 8 september 2026. Immers houdt dan de overgangsregeling, die het KBH nog tot en met 7 september van toepassing stelt op deze decreten, op te bestaan en dient deze dus vervangen te worden. Er wordt voor de eenvoud voor gekozen om ook het KLIP-decreet te laten instappen op dezelfde datum, net zoals de wijzigingen aan het KVH.

C. Totstandkomingsprocedure

1. Consultatie van het werkveld

In het kader van het verder uitrollen van het KVH naar bijkomende decreten, werd sterk ingezet op een brede consultatie van het werkveld.

De bekommernissen, gecapteerd tijdens deze consultaties, hebben geleid tot de huidige tekst van het tweede AID die een combinatie vormt van het uitwerken van de implementatie enerzijds en het bestendigen van de huidige handhavingspraktijk van de betrokken Vlaamse inspectiediensten anderzijds. Er kunnen ook reeds enkele inzichten uit het eerste AID worden toegepast.

2. Verwerking van de adviezen van de adviesraden

Volgende adviezen werden bekomen:

- de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC – 13/01/2026)
- de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (15/01/2026)
- de Topstukkenraad (18/01/2026)
- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (19/01/2026)
- de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (23/01/2026).

Hieronder is een overzicht toegevoegd van de voornaamste bemerkingen per advies, telkens met opname van een verduidelijking, repliek of het gevolg dat eraan werd gegeven.

De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media en de Topstukkenraad hebben beiden een positief advies gegeven dat geen aanleiding geeft tot wijzigingen.

Advies VTC

Randnr.	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
1	41, §3	De VTC beveelt aan om de categorieën van betrokkenen te verduidelijken. Meer bepaald beveelt het advies aan om waar het Ontwerp melding maakt van "herstelinstanties" en "beboetingsinstanties" te verduidelijken dat het gaat om de personeelsleden van deze instanties (aangezien er wordt verwezen naar gegevens over opleiding en ervaring).	Het ontwerp bevat slechts een delegatie aan de Vlaamse Regering om opleidings- en ervaringsvereisten vast te stellen. Het ontwerp zelf voorziet daardoor nog niet in de verwerking van deze persoonlijke gegevens. Bovendien zijn herstel- en beboetingsinstanties gedefinieerde begrippen conform artikel 2, 3° en 15° KVH die zowel personeelsleden als entiteiten kunnen zijn en is een wijziging zoals gevraagd door het advies dus juridisch inconsistent.

2	-	De VTC beveelt aan de rechtvaardigingsgrond toe te voegen aan het Ontwerp, minstens aan de memorie.	De rechtvaardigingsgrond werd toegevoegd aan de memorie van toelichting bij het ontwerp.
3	-	De VTC beveelt aan de verwerking van strafrechtelijke gegevens te verantwoorden in de memorie.	Ook deze verantwoording wordt toegevoegd aan de memorie van toelichting bij het ontwerp.
4	-	De VTC beveelt aan een gegevensbeschermings-effectenbeoordeling uit te voeren.	Deze opmerking impliceert geen aanpassing aan het voorliggende ontwerp. De verwerkings-verantwoordelijke zal, zoals gevraagd in het advies, nagaan of een GEB noodzakelijk is.
5	-	De VTC beveelt aan om het begrip "bestuursdocument" te definiëren in het KVH.	De verwijzing naar het begrip "bestuursdocument" in het ontwerp, dit begrip wordt afgelijnd door artikel 4, §1 en §2 van het KVH.

Advies SERV

Randnr.	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
6	-	De SERV waardeert de inspanningen van de Vlaamse Regering om de handhavingsregels in diverse Vlaamse regelgeving te stroomlijnen en het handhavingskader steeds verder te verbeteren. De SERV staat dan ook positief tegenover de nieuwe stap die nu wordt gezet. De SERV wijst tevens op het belang van het benutten van verdere efficiëntiewinsten als gevolg van inkantelingen in het Kaderdecreet, de uitrol van het geïntegreerd digitaal Vlaams Handhavingsplatform en het vooropgestelde dossier-behandelingssysteem dat het	Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving vormt, samen met het Vlaams handhavingsplatform, een belangrijk instrument om een modern en coherent handhavingskader te vormen.

		Agentschap Justitie en Handhaving zal ontwikkelen.	
7	-	De SERV merkt op dat het ontwerp hoge boeteplafonds invoert. Deze kunnen verantwoord zijn, maar de SERV vraagt om in de toepassing ervan de proportionaliteit te bewaken. Zonder duidelijke beleidsrichtlijnen bestaat bovendien het risico op grote verschillen tussen dossiers.	Het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving voorziet in de mogelijkheid om dergelijke beleidslijnen uit te vaardigen, waardoor aan deze opmerking tegemoet gekomen wordt. Bijkomend zal deze mogelijkheid bevestigd worden in de verschillende handhavingsbesluiten.
8	-	De SERV stelt tevens vast dat het ontwerp op het vlak van wonen nieuwe bepalingen rond registers en gegevensdeling bevat, maar weinig zegt over privacywaarborgen, correctiemechanismen of beroepsmogelijkheden in dat verband. De SERV suggereert dat zou worden bekeken of hierrond extra waarborgen aan het ontwerp of het uitvoeringsbesluit kunnen worden toegevoegd.	De wijzigingen aan de bepalingen omtrent de registers veranderen niets aan de huidige werking. Er worden louter de nodige aanpassingen doorgevoerd om een <i>status quo</i> te behouden.

Advies MORA

Randnr.	Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
9	-	De MORA adviseert in punten 1.1, 1.2 en 1.3 van zijn advies om duidelijke afspraken te maken over de handhavingsbevoegdheden in de havengebieden. De MORA vraagt specifiek om te vermijden dat de handhavingsbevoegdheden van De Vlaamse Waterweg (hierna: DVW) en andere Vlaamse entiteiten vermengd geraken met de bevoegdheden van de havenbedrijven en stelt de vraag in hoeverre een uitbreiding van de	Hierop kan geantwoord worden dat er geen risico is op een eventuele vermenging van bevoegdheden wat betreft de bevoegdheid van DVW als beboetingsinstantie aangezien deze niet wordt uitgebreid tot de havengebieden. De bevoegdheid van DVW als beboetingsinstantie voor het Scheepvaartdecreet onder het KVH wordt afgelijnd in het nieuwe artikel 5, §2, tweede lid, 8°septies van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg

		bevoegdheid van DVW verenigbaar is met de bestaande regelgeving.	nv, naamloze vennootschap van publiek recht (hierna: Oprichtingsdecreet DVW). In artikel 5bis, 3° van dat decreet (dat niet wordt gewijzigd) wordt er gespecificeerd dat DVW, voor wat betreft de taken in artikel 5, §2, tweede lid, 8°septies, haar bevoegdheden uitoefent binnen het ambtsgebied, vermeld in artikel 5, §1, eerste lid van dat decreet. In die laatste bepaling worden tenslotte waterwegen en hun infrastructuur die worden beheerd door een havenbedrijf uitgesloten van het ambtsgebied van DVW. Om alle discussie te vermijden wat betreft de bevoegdheden van DVW als herstelinstantie, wordt aan het ontworpen artikel 5, §2, tweede lid, 8°septies oprichtingsdecreet DVW de zinsnede "als herstelinstantie, vermeld in artikel 111, §1 van het Scheepvaardecreet van 21 januari 2022" toegevoegd ten opzichte van de eerdere ontworpen bepaling. De redenering hierboven met betrekking tot de bevoegdheid van DVW als beboetingsinstantie kan op die manier <i>mutatis mutandis</i> worden aangehouden voor de bevoegdheid van DVW als herstelinstantie.
10	-	De MORA adviseert in punt 1.4 van zijn advies om te verduidelijken welke instanties als toezichthouder (in de havengebieden) zullen worden aangewezen.	De procedure voor de aanwijzing van de toezichthouders zal in een latere fase gebeuren bij besluit van de Vlaamse Regering in uitvoering van het KVH en het Scheepvaartdecreet. Het weze duidelijk dat voorliggend ontwerp, samengelezen met het KVH toelaat dat de havenbedrijven toezichthouders aanduiden, conform de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt.

11	-	De MORA adviseert in punt 1.5 van zijn advies de havenkapiteins-dienst aansluiting te geven op het Vlaams Handhavingsplatform.	De toegang van entiteiten tot het Vlaams Handhavingsplatform wordt geregeld bij het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 2023 over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving (hierna: het VHP-besluit). Het voorliggend ontwerp heeft hier geen invloed op.
12	-	De MORA adviseert in punt 1.6 van zijn advies om ook de havens te betrekken bij de verdere uitrol van het decreet.	Hierop kan geantwoord worden dat de havens inderdaad in de loop van 2025 bevraagd zijn over hun standpunt t.a.v. bestuurlijke handhaving. Er wordt nog een overleg ingepland om het voorliggend ontwerp van decreet, samen met het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse regering, met de havenbedrijven te bespreken.
13	40	Met betrekking tot artikel 40 van het ontwerp vraagt de MORA of 1) havenbedrijven kunnen worden aangesteld als beboetings- en herstelinstanties en 2) hoe de verhouding zit tussen eventueel door de havenbedrijven aangestelde toezichthouders en de beboetingsinstantie.	Ten eerste kan geantwoord worden dat het ontwerp momenteel inderdaad niet voorziet in een mogelijke aanstelling van havenbedrijven als beboetings- en herstelinstantie. Ten tweede kan geantwoord worden dat zoals hierboven reeds werd gesteld, de Vlaamse Regering in een latere fase in een besluit van de Vlaamse Regering de procedure voor de aanwijzing van de toezichthouders zal vaststellen. Er dient te worden opgemerkt dat cf. het antwoord hierboven bij randnummer 9 de herstelinstantie en de beboetingsinstantie van DVW louter bevoegdheden hebben in haar ambtsgebied als omschreven in artikel 5, §1, eerste lid oprichtingsdecreet DVW.
14	41	Met betrekking tot artikel 41 vraagt de MORA verduidelijking over de aanstelling van personeelsleden van een	Zoals hierboven aangehaald laat het voorliggend ontwerp, samengelezen met het KVH, toe dat de havenbedrijven toezichthouders aanduiden,

		havenbedrijf als toezichthouder.	conform de voorwaarden die de Vlaamse Regering bepaalt. Dit dient dus nog verder te worden geregeld bij besluit van de Vlaamse Regering. Voor de territoriale bevoegdheden van DVW als herstel- en beboetingsinstantie kan worden verwezen naar het antwoord hierboven bij randnummer 9. Voor wat betreft de bevoegdheden van de toezichthouders, inclusief toezichthouders aangesteld door DVW, kan verwezen worden naar artikel 8, §3, tweede lid KVVH waar de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de bevoegdheden van toezichthouders geografisch te beperken. De geografische bevoegdheden van de toezichthouders zullen met andere woorden nog worden geregeld bij het uitvoeringsbesluit.
15	48	Met betrekking tot artikel 48 vraagt de MORA opnieuw verduidelijking over de bevoegdheidsafbakening.	Hiervoor kan worden verwezen naar het antwoord hierboven bij randnummer 9.
16	48 en 49	Met betrekking tot artikel 48 en 49 merkt de MORA op dat de boetes in deze artikelen niet gealigneerd zijn met de boetes die worden vastgesteld bij de havenbedrijven.	Gezien deze boetes een ander materieel voorwerp hebben is een dergelijke alignering echter niet noodzakelijk.
17	50	Met betrekking tot artikel 50 merkt de MORA op dat de verhouding tussen het ontworpen artikel 120 in het Scheepvaartdecreet en de huidige bestaande bepalingen in het Algemeen Politiereglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren (APSB) onduidelijk is omdat deze laatste bepaling niet wordt opgeheven bij voorliggend ontwerp.	Aan deze opmerking wordt tegemoetgekomen door de inwerkingtreding van dit artikel uit te stellen tot twee jaar na publicatie van het decreet in het Belgisch Staatsblad (met de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om een vroegere inwerkingtreding te bepalen). Op die manier kan de inwerkingtreding van het artikel worden afgestemd op het opheffen van het huidig bestaande artikel in het APSB.

18	57	Met betrekking tot artikel 57 merkt de MORA op dat de voorgestelde definitie van 'vervoermiddel' in het KVVH niet overeenstemt met de definitie van dit begrip in het het decreet op de Havenkapiteinsdienst.	De definitie in het KVVH is erop gericht om zeer ruim te zijn en alle soorten vervoermiddelen te omvatten, ook buiten het kader van de havenkapiteinsdienst en ook buiten het kader van het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken.
----	----	---	--

Volgende artikelen werden naar aanleiding van de adviezen aangepast:

Artikel	Aanpassing	Randnr. tabellen adviezen
14	De woorden "als herstelinstantie, vermeld in artikel 111, §1 van het Scheepvaardecreet van 21 januari 2022 en" worden toegevoegd in de nieuw ontworpen versie van artikel 5, §2, tweede lid, 8°septies oprichtingsdecreet DVW. Het luidt daardoor als volgt: "8°septies het optreden als herstelinstantie, vermeld in artikel 111, §1 van het Scheepvaardecreet van 21 januari 2022 en als beboetingsinstantie, vermeld in artikel 111, §2, eerste lid, van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022".	9
51	Er wordt een nieuw artikel ingevoegd dat artikel 120 van het Scheepvaartdecreet opheft. Dit is geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van de eerdere tekst (waarbij artikel 120 werd vervangen op 8 september 2026), maar nodig gezien de nieuwe lezing van artikel 120 pas in werking kan treden op een later door de Vlaamse Regering vast te stellen datum (zie ook de uitleg hieronder bij artikel 52 en 79). Door dit nieuwe artikel 51 werden ook alle navolgende artikelen hernummerd.	17
52	Dit artikel ondergaat inhoudelijk geen wijzigingen, maar diende geherformuleerd te worden in het licht van de uitgestelde inwerkingtreding ervan (zie ook de uitleg hieronder bij artikel 79).	17
79	Aan dit artikel wordt een punt toegevoegd dat de uitgestelde inwerkingtreding van artikel 52 en artikel 55, 2° regelt. Deze bepalingen betreffen de strafbaarstelling van varen onder invloed. De inwerkingtreding van deze artikelen wordt bepaald op 2 jaar na publicatie in het Belgisch Staatsblad (in plaats van 8 september	17

	2026 zoals eerder voorzien), met de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om een vroegere datum te bepalen.	
--	---	--

3. Verwerking van het advies van de Raad van State

Op dd/maand/jjjj bracht de Raad van State advies uit over het voorontwerp (advies nr. X).

Aan volgende opmerkingen werd gevolg gegeven:

Artikel	Randnr. Advies	Aanpassing
---------	----------------	------------

Aan volgende opmerkingen werd geen gevolg gegeven:

Artikel	Randnr. Advies	Opmerking en repliek
---------	----------------	----------------------

Doorheen de tekst van de memorie van toelichting wordt verwezen naar het advies van de Raad van State, telkens wanneer daartoe aanleiding bestaat.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het KVVH vormt een algemeen handhavingsskader waaronder potentieel alle aangelegenheden kunnen worden gebracht waarvoor het Vlaamse Gewest én de Vlaamse Gemeenschap bevoegd zijn.

De VCW, het Scheepvaartdecreet en het Oprichtingsdecreet DVW regelen gewestaangelegenheden, het Topstukkendecreet regelt gemeenschapsaangelegenheden. Het KLIP-decreet, het KVVH en het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007 regelen zowel gewestaangelegenheden als gemeenschapsaangelegenheden.

Het lichten van de optie van afdeling 8 bij hoofdstuk 10 (politiediensten van rechtswege toezichthouder) wordt verantwoord in het licht van de vereisten van artikel 10 BWHI. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting bij de betreffende hoofdstukken.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1: Inleidende bepaling

Artikel 1. Inleidende bepaling

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 2: Wijziging van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Artikel 2. Toevoeging inkomstenbron

De inkomsten van het Topstukkenfonds worden bepaald in artikel 19, §3 van het Topstukkendecreet. Het KVH voorziet met artikel 73 KVH in een toebedeling van de handavingsopbrengsten aan een fonds. Deze wijziging maakt de toebedeling van dergelijke opbrengsten aan het Topstukkenfonds mogelijk.

Artikel 3. Opschrift

Het opschrift wordt vervangen om de inhoud van het betrokken hoofdstuk beter te weerspiegelen.

Artikel 4. Implementatie KVH en keuze van de opties

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 3 (bestuurlijk beslag), 4 (probatievoorwaarden), 6 (financiële handhaving), 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

Met de figuur van het bestuurlijk beslag faciliteert het lichten van optie 3 de verbeurdverklaring in het bestuurlijke spoor, alsook het bestuurlijk in beslag nemen van goederen voor de duurtijd van de hele sanctieprocedure zonder dat de tussenkomst van het parket vereist is. Zo kan een topstuk dat het voorwerp uitmaakt van het misdrijf of de inbreuk bestuurlijk in beslag genomen worden.

Het lichten van afdeling 4 voorziet in de mogelijkheid om probatievoorwaarden te verbinden aan het uitstel van tenuitvoerlegging van de sanctie. Deze optie is bijvoorbeeld wenselijk in situaties waarbij de eigenaar van een topstuk zich van geen kwaad bewust was, en de intentie heeft om zich in regel te stellen. Hierbij kan gedacht worden aan een persoon die een topstuk buiten Vlaanderen gebracht heeft, maar bereid is om het topstuk terug te brengen indien hij daardoor de hoge boete niet moet betalen. Deze optie kan een parallelle werkwijze bieden voor het opleggen van een dwangsom in dergelijke gevallen.

Door afdeling 6 te activeren wordt voorkomen dat overtreders gebruik kunnen maken van de subsidiëring uit artikel 10 van het Topstukkendecreet ter financiering van het herstel van de publiekrechtelijke schade die zij wederrechtelijk hebben veroorzaakt. Zij zijn immers verplicht om dit met eigen middelen te doen. Derden, die wederrechtelijk beschadigde topstukken aankopen en herstellen, kunnen hiervoor nog steeds rekenen op het subsidiestelsel, met dien verstande dat deze subsidies zullen worden teruggevorderd van de overtreders die schade hebben veroorzaakt, ten belope van hun herstellplicht.

Het van rechtswege aanstellen van de politie als toezichthouders, zoals mogelijk gemaakt door het activeren van afdeling 8, is noodzakelijk vanuit het standpunt dat de politie vanuit controles op andere regelgeving regelmatig in aanraking komt met handelingen die strijdig zijn met het Topstukkendecreet. Omwille van de depenalisering van verschillende voorheen strafbare gedragingen, is het noodzakelijk dat de politie als toezichthouder wordt aangesteld zodat zij haar rol als vaststeller bij deze inbreuken kan verder zetten.

Het activeren van afdeling 10, laat de herstelinstantie toe om bij de invordering van dwangsommen rekening te houden met de inspanningen die de overtreder al gedaan heeft om de oplegde maatregel correct uit te voeren. Bijvoorbeeld in het geval waar de overtreder geen volledig herstel uitgevoerd heeft maar toch redelijke inspanningen geleverd heeft.

Afdeling 11, het opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel, vormt een bevestiging en verderzetting van een reeds gevestigde praktijk binnen het Topstukkendecreet (zie de vroegere artikelen 23 en 25 van het Topstukkendecreet).

Het lichten van de optie in afdeling 12, tenslotte, moet garanderen dat de beveiligingsrisico's ook bij de verhindering van toezicht onder controle kunnen worden gehouden. Gelet op de moeilijkheid, dan wel onmogelijkheid, om beschadigde of verdwenen topstukken te recupereren, is deze optie uitermate belangrijk. Zo kan het bijvoorbeeld wenselijk zijn om een restauratie die uitgevoerd wordt op basis van een subsidie stil te leggen, wanneer het toezicht verhinderd wordt.

Artikel 5. Aanstellen van beboetingsinstantie en herstelinstantie

Dit artikel regelt wie door de Vlaamse Regering of haar gemachtigde aangesteld kan worden als functiehouders zoals vermeld in artikel 2, 3° en 15° KVV.

Artikel 6. Opheffing AVG-bepaling

Het KVV voorziet reeds in deze bepaling in artikel 5 KVV. Het overeenkomstige artikel in het Topstukkendecreet mag als dusdanig worden opgeheven.

Artikel 7. Depenalisering van de strafbepaling

Gelet op de specificiteit van de in artikel 22 van het Topstukkendecreet vermelde misdrijven (vaak kleinere schade en geen (lichamelijke) schade aan derden) en gelet op het feit dat het niet altijd evident is om kwaad opzet aan te tonen, is de kans groot dat het openbaar ministerie zal beslissen om niet tot vervolging over te gaan. Incarceratie voor deze misdrijven lijkt niet aangewezen. De bestuurlijke vervolging voorzien in het KVV is eenvoudiger en effectiever voor deze schendingen. Daarom is het wenselijk om deze misdrijven te depenaliseren door te voorzien in administratieve geldboetes.

Tevens wordt van de aanpassing gebruik gemaakt om de bedragen van de (administratieve) geldboetes te actualiseren.

Artikel 8. Opheffingsbepaling

Het KVV voorziet in artikel 101 KVV in een regeling rond de waarborgsom. De specificiteiten die het Topstukkendecreet vereist worden gebundeld in artikel 13 van dit decreet zodat er één artikel bestaat over de inbreuken en het misdrijf heen voor wat betreft de waarborgsom. Artikel 23 van het Topstukkendecreet mag als dusdanig worden opgeheven.

Artikel 9. Actualisering sancties

In tegenstelling tot de sancties bepaald in artikel 22 en artikel 25bis van het Topstukkendecreet, wordt ervoor geopteerd om de strafrechtelijke vervolging (penalisatie) te behouden voor het misdrijf vermeld in artikel 24 van het Topstukkendecreet (het zonder toestemming buiten de Vlaamse Gemeenschap brengen van een topstuk).

Niet alleen is gelet op het misdrijf (aantoonbaar kwaad opzet en grotere impact) de kans kleiner dat het openbaar ministerie zal overgaan tot seponering van het misdrijf, maar zijn administratieve geldboetes ook moeilijker uitvoerbaar en afdwingbaar ten aanzien van buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. Een strafrechtelijke vervolging zal hier een sterker drukkingsmiddel zijn.

Dit artikel voorziet in de aanpassing van het inhoudelijke artikel 24 van het Topstukkendecreet aan de regels van het Sw. Door te voorzien in strafniveaus worden de algemene regels uit het Sw. van toepassing in de plaats van gebruik te maken van de overgangsbepaling voorzien in artikel 78 Sw.

Om de proportionaliteit van de straffen en de gedragingen beter op elkaar af te stemmen, wordt een opsplitsing gemaakt tussen het basismisdrijf en de verzwarende bestanddelen. Indien de verzwarende bestanddelen zich voordoen, worden de overtreders gestraft met een straf van niveau 3 in plaats van niveau 2.

Aangezien het wenselijk is om de poging tot misdrijf ook strafbaar te stellen, wordt hier uitdrukkelijk in voorzien. Door ook pogingen strafbaar te stellen (bv. een topstuk dat door de douane wordt ontdekt), kan er gehandhaafd worden dat personen die de in artikel 24 van het Topstukkendecreet vermelde misdrijven willen plegen, maar hier niet in slagen, ook verantwoordelijk worden gehouden voor hun daden.

Artikel 10. Opheffingsbepaling

De overtreder bevelen om het topstuk terug te brengen binnen de Vlaamse Gemeenschap blijft ook na de opheffing van artikel 25 van het Topstukkendecreet mogelijk. Artikel 48, §2 KVH voorziet namelijk in feitelijk herstel door een volledige of gedeeltelijke terugkeer naar de referentietoestand, aangepast aan de wettelijke verplichtingen die er rechtstreeks op van toepassing zijn, of minstens een toestand die daaraan kennelijk gelijkwaardig is in het licht van de beschermde belangen. Het topstuk terugbrengen binnen de Vlaamse Gemeenschap, wanneer het dit gebied niet had mogen verlaten, is een maatregel die onder een terugkeer naar de referentietoestand gelezen kan worden. Zie verder ook de toelichting bij artikel 8.

Artikel 11. Depenalisering van de strafbepaling

Incarceratie voor de misdrijven vermeld in artikel 25bis van het Topstukkendecreet lijkt niet aangewezen. De procedures voorzien in het KHV

zijn eenvoudiger en effectiever voor deze misdrijven. Daarom is het wenselijk om deze misdrijven te depenaliseren door te voorzien in administratieve geldboetes.

Tevens wordt er van de aanpassing gebruik gemaakt om de bedragen van de (administratieve) geldboetes te actualiseren.

Artikel 12. Opheffingsbepaling

Artikel 11 van de Bijzondere wet tot hervorming der instellingen stelt het volledige Sw. van toepassing op Vlaamse regelgeving. Bijgevolg is deze bepaling overbodig. Bovendien zijn alle bepalingen uit het nieuwe Sw. onverkort van toepassing tenzij hiervan wordt afgeweken in bijzondere regelgeving.

Artikel 13. Overkoepelende regeling omtrent het opleggen van een waarborgsom

Het KVH voorziet in een beroepsgeheim voor functiehouders (artikel 103 KVH), waardoor het huidige artikel 26 van het Topstukkendecreet kan opgeheven worden. In de plaats komt een aanvullende bepaling met betrekking tot de waarborgsom. Gelet op het specifieke karakter van de regeling omtrent topstukken, is een aanvulling op artikel 101 KVH noodzakelijk om een *status quo* te behouden.

Hoofdstuk 3: Wijzigingen van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht

Artikel 14. Actualisering terminologie

Het huidige artikel 5, §2, eerste lid, 8^osepties van het decreet van 2 april 2004 gebruikt nog de termen "vervolgingsinstantie en beboetingsinstantie" (termen uit het KBH) en verwijst naar een artikel uit het Scheepvaartdecreet dat wordt opgeheven door het voorliggend ontwerp van decreet. Dit artikel actualiseert de terminologie ("beboetingsinstantie"), voegt de bevoegdheid van De Vlaamse Waterweg (hierna: DVW) als herstellinstantie toe en wijzigt de bestaande kruisverwijzingen naar de relevante nieuw ontworpen bepaling in het Scheepvaartdecreet (zie toelichting supra bij artikel 41).

Artikel 15. Toebedeling handhavingsopbrengsten Scheepvaartdecreet

Dit artikel wijst de opbrengsten naar aanleiding van handhaving van het Scheepvaartdecreet die toebehoren aan de Vlaamse Overheid conform artikel 73 van het KVH toe aan De Vlaamse Waterweg. Concreet betekent deze verwijzing dat opbrengsten naar aanleiding van de handhaving van het Scheepvaartdecreet door de stad Antwerpen blijven toekomen aan de stad Antwerpen.

Hoofdstuk 4: Wijziging van het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007

Artikel 16. Toebedeling handhavingsopbrengsten VCW

Dit artikel heft ten eerste een aantal kruisverwijzingen naar bepalingen in de VCW op die door voorliggend ontwerp van decreet worden opgeheven. Ten tweede wijst dit artikel de opbrengsten naar aanleiding van handhaving van de VCW toe aan het Fonds voor de Wooninspectie. Ten derde worden de doeleinden waarvoor deze opbrengsten kunnen worden gebruikt uitgebreid.

Hoofdstuk 5: Wijzigingen van het KLIP-decreet van 14 maart 2008

Artikel 17. Actualisering strafbepaling

Dit artikel voorziet de instap van de strafbepaling in het KLIP-decreet in het nieuwe systeem van strafniveaus uit het Strafwetboek van 8 april 2024. Het overeenkomstige strafniveau voor de huidige strafmaat is strafniveau 1 (gezien er louter een geldboete kan opgelegd worden). Er wordt voor gezorgd dat het *status quo* wat betreft de hoogte van de geldboete wordt behouden door toevoeging van een nieuw tweede lid.

Artikel 18. Implementatie KVH en keuze van opties

In het nieuwe artikel 17/1 van het KLIP-decreet wordt de implementatie van het KVH geregeld.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 4 (probatievoorwaarden) en 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld) weerhouden.

Met de mogelijkheid tot toevoegen van probatievoorwaarden, zoals bedoeld bij afdeling 4 bij de toepassing van uitstel (zoals vermeld in art. 34, §1 KVH) of opschorting (zoals vermeld in art. 34, §2 KVH) wordt een meer gedifferentieerde sanctie mogelijk.

Afdeling 10, bijzondere bepalingen over de uitvoering van publieke herstelmaatregelen, omvat de mogelijkheid om een verbeurde dwangsom slechts deels of niet in te vorderen, wanneer de herstellplichtige reeds inspanningen leverde om de herstellplicht uit te voeren, maakt het voor de bevoegde administratie mogelijk zich met een zekere redelijkheid op te stellen, wanneer zij dat passend acht.

Hoofdstuk 6: Wijzigingen van de Vlaamse Codex Wonen van 2021

Artikel 19. Vervanging opschrift

Dit opschrift wordt geactualiseerd gelet op de instap in het KVH.

Artikel 20. Van toepassingstelling KVH, keuze van opties en wooninspecteurs

In het nieuwe artikel 1.8 VCW wordt de implementatie van het KVH geregeld. De keuze voor de optionele figuren wordt in de derde alinea besproken.

Voor de wooninspecteurs wordt een van rechtswege toekenning van de hoedanigheden van officier van gerechtelijke politie – hulpofficier van de procureur des Konings en toezichthouder die bestuurlijke visitatie kan doen, voorzien. Hierdoor wordt zo goed mogelijk aangesloten bij de huidige situatie. Het regelen van de aanstellingsprocedure en het bepalen van bijkomende voorwaarden wordt gedelegeerd naar de Vlaamse Regering.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 4 (probatievoorwaarden), 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder) en 11 (verplichte betaling van een waarborgsom) geactiveerd.

Het lichten van afdeling 4 heeft als voordeel dat er meer gedifferentieerd kan worden bij het opleggen van een sanctie. Dat veruitwendigt zich bijvoorbeeld in het opleggen van een sanctie, waarbij een deel met uitstel wordt opgelegd, zolang de persoon het pand herstelt binnen een bepaalde periode.

In het huidige VCW-kader treden reguliere politieagenten reeds vaak op binnen de context van krotverhuur. Naast hun algemene opsporingsopdracht m.b.t. misdrijven, zijn de personeelsleden van politiediensten door de VCW nu reeds aangeduid als "bestuurlijk opsporingsagent" in de zin van het oude KBH, met toegang tot bestuurlijke opsporingsrechten zoals het vaststellen van inbreuken in een verslag van vaststelling en de mogelijkheid tot bestuurlijke visitatie en (bestuurlijke) betreding bij heterdaad. Daarnaast kunnen zij overgaan tot verzegeling als bestuurlijke (beveiligings)maatregel. De leden van de reguliere politie fungeren m.a.w. nu reeds als toezichthouder in de zin van het KVV, aangezien ze kunnen bogen op dezelfde kernbevoegdheden. Om het status quo na de implementatie van het KVV te bewaren, is het noodzakelijk om reguliere politieagenten van rechtswege aan te stellen als KVV-toezichthouders door het lichten van afdeling 8. De aanstelling als toezichthouder van rechtswege geeft hen toegang tot de bestuurlijke toezicht- en opsporingsrechten van het KVV, naast de mogelijkheid tot het opleggen van beveiligingsmaatregelen. Zoals reeds in het algemeen werd gesteld in de Memorie van Toelichting bij het eerste algemeen implementatiedecreet van 26 april 2024 moet worden aangestipt dat wanneer de politie van rechtswege wordt aangesteld als toezichthouder en met de daarbij horende bijzondere bevoegdheden wordt bekleed, zij daarom niet gedwongen wordt die bevoegdheden ook effectief uit te oefenen. Zo kan een bestuurlijke beboetingsinstantie op basis van artikel 37 KVV weliswaar vragen aan een politieagent die van rechtswege is aangesteld als toezichthouder om een opsporingshandeling uit te voeren, maar is deze politieagent niet verplicht om daar ook op in te gaan.

Afdeling 11 is een nieuw gegeven voor de VCW, maar het nut om de overtreder te verplichten het herstel ervan te prefinancieren via een waarborgsom is evident, gelet op de hoge kosten die vaak met dit herstel (en de bijkomende herhuisvesting) gepaard gaan.

Artikel 21. Afschrift aan woonmaatschappijen

De invoeging van het nieuwe artikel 1.9 VCW zorgt ervoor dat ook woonmaatschappijen een afschrift verkrijgen van processen-verbaal en verslagen van vaststelling, zoals nodig voor de toepassing van artikel 9, §5 KVV. Dat artikel

stelt immers dat de overheid die mogelijk een maatregel of een andere beslissing van burgerlijke of administratieve aard dient te nemen, toegang moet hebben tot de relevante processen-verbaal en/of verslagen van vaststelling.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om te verwijzen naar de term "woonmaatschappij" en niet langer naar de verouderde term "sociale verhuurder".

Artikel 22. Aanstelling beboetingsinstantie en herstelinstantie

Het nieuw ontworpen artikel 1.10 VCW voorziet in de mogelijkheid tot aanstelling van personeelsleden van de dienst die door de Vlaamse Regering belast is met het woonbeleid, respectievelijk als beboetingsinstantie (cf. artikel 2, 3° KVH), en herstelinstantie (cf. artikel 2, 15° KVH).

De Vlaamse Regering kan op die manier in een uitvoeringsbesluit verdere bepalingen voorzien, ter aanstelling van de functies van beboetingsinstantie en herstelinstantie.

Artikelen 23-25. Actualiseren van begrippen

Met deze wijzigingen wordt de terminologie, zoals gebruikt onder het KBH, vervangen door de actuele KVH-terminologie.

Daarnaast wordt voorzien in een parallel bestaan van het maatregelenregister en het register van herstellvorderingen. Ook al bevatten beide registers gelijkaardige informatie, het doelpubliek is verschillend.

Artikel 26-28. Actualiseren van de straffen

Deze artikelen voorzien de instap in het nieuwe systeem van strafniveaus uit het Sw. Om de nieuwe straffen zo veel mogelijk gelijk te stellen met de huidige straffen, wordt naast een straf van niveau 2 of 3 ook voorzien in de mogelijkheid om een straf van niveau 1 als hoofdstraf op te leggen. De rechter krijgt hierdoor de keuze om een gevangenisstraf op te leggen, al dan niet gecombineerd met een bijkomende geldboete, of enkel een geldboete, los van de aanwezigheid van verzachtende omstandigheden. Dit laat de rechter toe zich te focussen op de ernst van de feiten.

Artikel 29. Informatiedeling met woonmaatschappijen

De mogelijkheid voor de wooninspecteurs om informatie te delen met "alle ambtenaren die belast zijn met het toezicht op een andere wetgeving of met de toepassing van een andere wetgeving, als die informatie hen kan aanbelangen bij de uitoefening van het toezicht waarmee ze belast zijn of voor de toepassing van een andere wetgeving" (zoals vermeld in huidig artikel 3.40 VCW), is reeds voorzien in het KVH. Artikel 80 KVH voorziet in een rechtsgrond voor dergelijke informatiedeling.

De ontworpen bepaling biedt eveneens een mogelijkheid tot informatiedeling, zij het van de wooninspecteurs naar de woonmaatschappijen, als de wooninspecteurs dat noodzakelijk achten. De praktische uitwerking daarvan zal plaatsvinden in een

afzonderlijk besluit. Eveneens wordt de term "sociale verhuurder" vervangen door "woonmaatschappij".

Artikel 30. Opheffingsbepaling

Deze bepaling wordt opgevangen door artikel 5 KVH.

Artikel 31. Register van herstellvorderingen

Dit artikel wordt deels opgevangen door het KVH (artikel 56 e.v.), voor wat betreft de procedure inzake de gerechtelijke herstellprocedure. De bepaling omtrent het register van herstellvorderingen dient wel behouden te blijven.

Artikel 32-33. Opheffingsbepaling

Deze artikelen worden opgevangen door het KVH (artikel 56 e.v.).

Artikel 34. Uitbreiding procedure artikel 72 KVH

De oude procedure bij uitvoering van gevorderde, maar nog niet door de rechter toegekende publieke herstelmaatregelen komt in grote mate overeen met de procedure in artikel 72 KVH. In plaats van gelijkaardige procedures naast elkaar te behouden, werd ervoor gekozen om de toepassing van artikel 72 KVH uit te breiden tot deze codex.

Artikel 35. Opheffingsbepaling

De artikelen die opgeheven worden, worden opgevangen door gelijkaardige KVH-bepalingen (artikel 56, 71 en 85 KVH).

Artikel 36. Actualiseren van begrippen

Bij dit artikel worden wederom enkele terminologische wijzigingen aanbracht, om zich te conformeren aan de gebruikte termen in het KVH.

Eveneens worden enkele verwijzingen aangepast aan de nieuw ontworpen versie van de VCW.

Artikel 37. Verzegeling en herhuisvesting

Het huidige artikel 3.53 bevat een regeling met betrekking tot verzegeling en herhuisvesting. De figuur van verzegeling wordt geregeld in het KVH (artikel 63, §4), waardoor dat deel niet langer behouden hoeft te blijven in de VCW. De herhuisvesting is een figuur die eigen is aan de VCW, waardoor dat deel van de bepaling behouden moet blijven.

Artikel 38. Opheffingsbepaling

Deze artikelen worden opgeheven omdat artikel 68 KVH tegen dergelijke beslissingen voorziet in beroep bij de Raad van State.

Artikel 39. Actualiseren van begrippen

Deze bepaling voorziet in een actualisering naar KVH-termen.

Hoofdstuk 7. Wijziging van het Scheepvaartdecreet van 21 januari 2022

Artikel 40. Van toepassingstelling KVH en keuze van de opties

Dit artikel stelt het KVH van toepassing op het Scheepvaartdecreet.

Uit het optionele hoofdstuk 10 worden de afdelingen 2 (onmiddellijke inning), 3 (bestuurlijk beslag), 4 (probatievoorwaarden), 5 (uitbreiding toepassingsgebied vereenvoudigde sanctieprocedure), 6 (financiële handhaving), 8 (politiediensten van rechtswege toezichthouder), 10 (mogelijkheid tot verlenging van uitvoeringstermijnen en vermindering van de dwangsomschuld), 11 (opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel) en 12 (stakingsbevel bij verhindering van toezicht) weerhouden.

De figuur van de onmiddellijke inning uit afdeling 2 laat toezichthouders die daartoe gemachtigd zijn toe om ter plekke de bestuurlijke geldboete te innen van een misdrijf of inbreuk dat zij vaststellen. Die inning is dan gelijk aan het minimumbedrag van de bestuurlijke geldboete.

Met de figuur van het bestuurlijk beslag faciliteert het lichten van optie 3 de verbeurdverklaring in het bestuurlijke spoor, alsook het bestuurlijk in beslag nemen van goederen voor de duurtijd van de hele sanctieprocedure zonder dat de tussenkomst van het parket vereist is.

Het lichten van afdeling 4 voorziet in de mogelijkheid om probatievoorwaarden te verbinden aan het opschorten van de sanctiebeslissing en het uitstel van tenuitvoerlegging van de sanctie. Daardoor heeft de beboetingsinstantie meer ruimte om te differentiëren in de sancties.

Afdeling 5, namelijk de uitbreiding van het toepassingsgebied van de vereenvoudigde sanctieprocedure, voorziet in de mogelijkheid om voor eenvoudig vast te stellen inbreuken te voorzien in forfaitaire boetebedragen, zodat deze via de vereenvoudigde sanctieprocedure afgehandeld kunnen worden. Momenteel worden er nog geen inbreuken als dusdanig aangeduid, maar gelet op de ervaring die De Vlaamse Waterweg heeft met haar bootecatalogus is het nuttig deze mogelijkheid open te houden voor de toekomst.

Door afdeling 6 te activeren wordt voorkomen dat overtreders gebruik maken van eventuele subsidiëring ter financiering van het herstel van de publiekrechtelijke schade die zij wederrechtelijk hebben veroorzaakt. Zij zijn immers verplicht om dit met eigen middelen te doen.

Het van rechtswege aanstellen van de politie als toezichthouders, zoals mogelijk gemaakt door het activeren van afdeling 8, is noodzakelijk vanuit de vaststelling dat de politie, en meer in het bijzonder de scheepvaartpolitie, als gevolg van controles op andere regelgeving regelmatig in aanraking komt met handelingen die strijdig zijn met het Scheepvaartdecreet en de daarbij horende

uitvoeringsbesluiten. Daarbovenop komt het feit dat de Scheepvaartdecreet, naast een reeks misdrijven, ook een hele reeks inbreuken bevat. Het zou de handhaving van de inbreuken zeer sterk ondermijnen indien de scheepvaartpolitie bij controles louter de schendingen op het Scheepvaartdecreet die misdrijven uitmaken zouden kunnen vaststellen, en niet de inbreuken. Door de aanstelling van rechtswege kunnen leden van het operationeel kader van de politie standaard ook inbreuken op het Scheepvaartdecreet meenemen in hun processen-verbaal, wat onontbeerlijk is voor een efficiënte handhaving. Zoals reeds in het algemeen werd gesteld in de Memorie van Toelichting bij het eerste algemeen implementatiedecreet van 26 april 2024 moet verder worden aangestipt dat wanneer de politie van rechtswege wordt aangesteld als toezichthouder, en met de daarbij horende bijzondere bevoegdheden wordt bekleed, zij daarom niet gedwongen wordt die bevoegdheden ook effectief uit te oefenen. Er is dus slechts sprake van een marginale weerslag op de federale bevoegdheden ter zake.

Het activeren van afdeling 10, laat de herstelinstantie tenslotte toe om bij de invordering van dwangsommen rekening te houden met de inspanningen die de overtreder al gedaan heeft om de oplegde maatregel correct uit te voeren. Bijvoorbeeld in het geval waar de overtreder geen volledig herstel uitgevoerd heeft maar toch redelijke inspanningen geleverd heeft.

Het lichten van afdeling 11, het opleggen van een waarborgsom bij feitelijk herstel, vormt een logische keuze gelet op de hoge kosten die gepaard kunnen gaan met bijvoorbeeld het ruimen van scheepswrakken. Via deze afdeling wordt prefinanciering door de overtreder mogelijk.

Het lichten van de optie in afdeling 12, tenslotte, moet garanderen dat de beveiligingsrisico's ook bij de verhindering van toezicht onder controle kunnen worden gehouden. Bij het weigeren van een regelmatige controle, kan een toezichthouder door middel van deze optie de exploitatie van de activiteit stoppen. Dat is bijvoorbeeld denkbaar bij de controle van een schip op bepaalde veiligheidsvoorschriften of vereiste certificaten.

Artikel 41. Aanstelling herstel- en beboetingsinstanties

Dit artikel delegeert de bevoegdheid aan de Vlaamse Regering of haar gemachtigde om beboetings- en herstelinstanties aan te stellen.

Artikel 42. Opheffingsbepaling

Dit artikel heft het huidige artikel 112 van het Scheepvaartdecreet op. De inhoud van dit artikel staat nu in artikel 8, §1 en §2 van het KVH en in het ontworpen artikel 111, §2, tweede en derde lid.

Artikel 43-45. Actualisering terminologie

Deze artikelen vervangen 1) een aantal verwijzingen naar het KBH door verwijzingen naar de overeenkomstige bepalingen in het KVH en 2) interne verwijzingen naar artikelen binnen het Scheepvaartdecreet die door het voorliggend ontwerp worden vervangen/opgeheven door de overeenkomstige nieuw ontworpen artikelen in het Scheepvaartdecreet.

Artikel 46. Opheffing "bevoegde autoriteit"

Dit artikel zorgt ervoor dat voortaan alle toezichthouders op het Scheepvaartdecreet over de bevoegdheden in artikel 116 Scheepvaartdecreet beschikken (en niet louter de toezichthouders van "de bevoegde autoriteit").

Artikel 47-48. Vervanging opschriften

De opschriften worden vervangen om de inhoud van het betrokken hoofdstuk respectievelijk de betrokken afdeling beter te weerspiegelen.

Artikel 49. Consolidatie en actualisatie strafbepalingen en instap in nieuw Strafwetboek – strafniveau 1

Dit artikel consolideert in één nieuw ontworpen artikel 118 van het Scheepvaartdecreet de strafbepalingen uit het huidig artikel 118, eerste lid, 1° tot en met 8°, artikel 120, artikel 121, §2 en §5, eerste en tweede lid, artikel 123, eerste en tweede lid, artikel 124 en artikel 127 van het Scheepvaartdecreet. Deze strafbepalingen zijn nu te vinden in het nieuw ontworpen artikel 118, §1, eerste lid, punt 1° tot en met 18° van het Scheepvaartdecreet.

Er wordt daarnaast een punt 19° opgenomen in dit lid, dat deels overeenstemt met het huidig artikel 122 van het Scheepvaartdecreet. Het huidig artikel 122 van het Scheepvaartdecreet omvat smaad en "slaan" ten aanzien van "de personeelsleden van de bevoegde autoriteit in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van hun ambt". Het nieuw ontworpen punt 16° concretiseert de bepaling naar de zaken waar deze nu al feitelijk toe dient: smaad jegens de toezichthouder in de regelmatige uitoefening van zijn toezichtrechten. Voor wat betreft het aspect "slaan" wordt ervoor gekozen om beroep te doen op de algemene bepaling in het Strafwetboek, daar dit beter aansluit bij de huidige praktijk.

In het voorliggend ontwerp wordt ervoor geopteerd om de in het KVVH instappende decreten ook te laten instappen in de strafniveaus van het nieuwe Sw. De in de twee alinea's hierboven opgesomde strafbepalingen werden in dit kader gegroepeerd in één overzichtelijk artikel omdat zij allemaal passen in strafniveau 1 van het nieuwe Sw. (een gevangenisstraf is immers geen passende straf voor deze misdrijven, zo blijkt uit de praktijk). Er wordt niettemin voorzien in een afwijking ten opzichte van het Sw. wat betreft de maximale geldboete om te vermijden dat sommige strafbaarstellingen in de toekomst slechts met een lagere geldboete dan nu het geval is kunnen worden bestraft. De maximale geldboete (inclusief opdecimen) voor huidig artikel 127 van het Scheepvaartdecreet is bijvoorbeeld reeds 80.000 euro voor natuurlijke personen en zelfs 96.000 euro voor rechtspersonen, terwijl het Sw. slechts 20.000 euro als maximum geldboete voorziet in niveau 1. Door het maximumbedrag van de geldboete decretaal op 100.000 euro vast te stellen voor alle misdrijven in dit artikel wordt er stroomlijning bereikt zonder afbreuk te doen aan de huidige mogelijkheden. Er wordt verder niet afgeweken van het Sw. wat betreft het minimumbedrag van de geldboete (vastgesteld op 200 euro in het Sw). Dit heeft tot gevolg dat er ten opzichte van de huidige situatie soms een lagere geldboete kan opgelegd worden dan nu het geval is (bv voor wat betreft huidig artikel 118 van het Scheepvaartdecreet is de minimale geldboete (inclusief opdecimen) 800 euro voor

natuurlijke personen en 4.000 euro voor rechtspersonen). De rechter krijgt dus een grote boetevork en vrijheid om een straf op te leggen die aangepast is aan de feiten van de zaak voor hem of haar.

Het ontworpen tweede lid bestendigt de huidige situatie uit het oude artikel 121, §4 van het Scheepvaartdecreet waarbij er slechts één vierde van de straf kan worden opgelegd in bepaalde gevallen wat betreft bepaalde strafbaarstellingen.

De ontworpen tweede paragraaf tenslotte creëert de mogelijkheid om alternatieve bestuurlijke geldboetes op te leggen van minimum 50 euro en maximum 100.000 euro. Deze bedragen wijken af van de bedragen die zouden zijn bekomen wanneer de standaardregeling uit artikel 28 KVV zou zijn toegepast. Dit komt doordat de gekozen bedragen zijn gebaseerd op de minima en maxima in het strafrechtelijke spoor hierboven beschreven, waarbij het minimum van 50 euro overeenstemt met één vierde (komende uit het ontworpen tweede lid) van de door het Sw. bepaalde 200 euro en waarbij het maximum van 100.000 euro overeenstemt met de decretaal vastgelegde maximum geldboete. Het is immers de wens om het bestuurlijk spoor zoveel mogelijk te laten gelijklopen met het strafrechtelijke spoor.

Artikel 50. Consolidatie en actualisatie strafbepalingen en instap in nieuw Strafwetboek – strafniveau 2

Dit artikel consolideert in één nieuw ontworpen artikel 119 van het Scheepvaartdecreet de strafbepalingen uit het huidig artikel 121, §1, artikel 125 en artikel 126 van het Scheepvaartdecreet. Deze strafbepalingen zijn nu te vinden in artikel 119, §1, eerste lid, punt 1° tot en met 3° van het Scheepvaartdecreet.

In het voorliggend ontwerp wordt ervoor geopteerd om de in het KVV instappende decreten ook te laten instappen in de strafniveaus van het nieuwe Sw. De in de alinea hierboven opgesomde strafbepalingen werden in dit kader gegroepeerd in één overzichtelijk artikel omdat zij allemaal passen in strafniveau 2 van het nieuwe Sw. (een gevangenisstraf kan passend zijn voor deze misdrijven). Er wordt niettemin voorzien in een afwijking ten opzichte van het Sw. wat betreft de maximale geldboete om te vermijden dat sommige strafbaarstellingen in de toekomst slechts met een lagere geldboete dan nu het geval is kunnen worden bestraft. Aan de ene kant is de maximale geldboete (inclusief opdecimen) voor natuurlijke personen wat betreft huidig artikel 125 van het Scheepvaartdecreet bijvoorbeeld reeds 400.000 euro, terwijl het Sw. 5.000 euro als maximale (bijkomende) geldboete in niveau 2 voor natuurlijke personen vaststelt. Aan andere kant is de maximale geldboete voor rechtspersonen (als hoofdstraf) in het Sw. vastgesteld op 360.000 euro, terwijl onder huidig artikel 121, §1 van het Scheepvaartdecreet reeds 383.000 euro als maximale geldboete (inclusief opdecimen) kan worden opgelegd. Door het maximumbedrag van de geldboete als bijkomende straf voorzien in artikel 52 Sw. decretaal op te trekken tot 400.000 euro⁷ voor alle misdrijven in dit artikel wordt er stroomlijning

⁷ N.B. Deze geldboete als bijkomende straf dient te worden samengelezen met de straffen al bepaald in artikel 36 en 38 Sw. Voor de natuurlijke personen betekent dit dat er naast bv. een gevangenisstraf van maximaal 3 jaar ook nog een geldboete als bijkomende straf van maximaal 400.000 euro kan worden opgelegd. Voor de rechtspersonen betekent dit dat er bv. een geldboete als hoofdstraf van maximaal 360.000 euro kan worden opgelegd op basis van artikel 38, zevende lid, 1° en een bijkomende geldboete van maximaal 400.000 euro op basis van het ontworpen artikel 119, tweede lid. De "totale" maximale geldboete bedraagt dus 760.000 euro voor rechtspersonen.

bereikt zonder al te veel afbreuk te doen aan de huidige mogelijkheden. Er wordt verder niet afgeweken van het Sw. wat betreft het minimumbedrag van de geldboete als hoofdstraf (op 20.000 euro voor rechtspersonen in het Sw)⁸. Dit heeft tot gevolg dat ten opzichte van de huidige situatie ten aanzien van rechtspersonen het minimumbedrag van de geldboete meestal wordt opgetrokken (bv voor wat betreft huidig artikel 125 van het Scheepvaartdecreet is de minimale geldboete 4.000 euro). Dit is te verantwoorden gezien het om ernstige misdrijven gaat en een zekere stroomlijning gewenst is. De rechter krijgt nog steeds een grote boetevork en vrijheid om een straf op te leggen die aangepast is aan de feiten van de zaak voor hem of haar en kan waar nodig nog steeds een geldboete van minder dan 20.000 euro opleggen aan een rechtspersoon door te zakken naar strafniveau 1 via het aannemen van verzachtende omstandigheden.

Het ontworpen derde lid heeft tot gevolg dat wat betreft de strafbaarstelling in artikel 119, §1, eerste lid, 3° van het Scheepvaartdecreet er steeds een bijkomende geldboete dient te worden opgelegd. Concreet heeft dit tot gevolg dat ook natuurlijke personen steeds een geldboete als bijkomende straf opgelegd zullen krijgen en het minimumbedrag voor rechtspersonen 20.200 euro bedraagt in plaats van 20.000 euro.

Het ontworpen vierde lid bestendigt de huidige situatie uit het oude artikel 121, §4 van het Scheepvaartdecreet waarbij er slechts één vierde van de straf kan worden opgelegd in bepaalde gevallen wat betreft bepaalde strafbaarstellingen.

De ontworpen tweede paragraaf tenslotte creëert de mogelijkheid om alternatieve bestuurlijke geldboetes op te leggen van minimum 200 euro en maximum 500.000 euro. Deze bedragen wijken af van de bedragen die zouden zijn gekomen wanneer de standaardregeling uit artikel 28 KVH zou zijn toegepast. Dit komt doordat de gekozen bedragen zijn gebaseerd op de minima en maxima in het strafrechtelijke spoor hierboven beschreven, gezien de wens om het bestuurlijk spoor zoveel mogelijk te laten gelijklopen met het strafrechtelijke spoor. Het minimum van 200 euro stemt daarbij overeen met de minimum bijkomende geldboete voor natuurlijke personen uit het Sw. Het maximum van 500.000 euro werd gekozen omdat de maximale strafrechtelijke geldboete als excessief wordt aanschouwd voor een bestuurlijke geldboete.

Artikel 51 Opheffing oud artikel 120 Scheepvaartdecreet

De inhoud van dit artikel staat nu in het nieuw ontworpen artikel 118 Scheepvaartdecreet.

Artikel 52. Strafbaarstelling varen onder invloed

Momenteel zijn de regels over intoxicatie op de Vlaamse binnenwateren opgenomen in hoofdstuk 12 van het Algemeen Politiereglement voor de Scheepvaart op de Binnenwateren (hierna: APSB). Ingevolge huidig artikel 133, 1°, van het Scheepvaartdecreet, kunnen deze personen slechts bestraft worden met een exclusieve bestuurlijke geldboete.

⁸ N.B. Er is geen geldboete als hoofdstraf voorzien voor natuurlijke personen in niveau 2. Indien een bijkomende geldboete wordt opgelegd bedraagt deze minimaal 200 euro.

Deze sanctionering wordt thans als te licht en problematisch aanzien. Eerder werd ten aanzien van schepen in de maritieme zones de handhaving al afgestemd op deze van het wegverkeer, zodat momenteel enkel nog een afwijkende regeling geldt ten aanzien van schepen op de Vlaamse binnenwateren. Er wordt dan ook voor geopteerd om deze regelgeving beter te doen aansluiten bij de reeds bestaande regelgevingen op zee en op de wegen.

De personen belast met opsporing krijgen de mogelijkheid om het vaarbevoegdheidsbewijs of het kwalificatiecertificaat waarvan de betrokkene houder is, in te houden. Naast het sanctieniveau dat wordt ingevoegd afhankelijk van de ernst van de inbreuk, wordt er ook de mogelijkheid ingevoegd om de sancties aan te vullen met het verval van het recht tot besturen, het recht om een bestuurder te begeleiden met het oog op scholing of het recht om actief dienst te doen op een schip voor een duur van een maand en ten hoogste vijf jaar of levenslang.

Bijkomend wordt ook de mogelijkheid ingevoerd dat wanneer wordt vastgesteld dat de schuldige lichamelijk of geestelijk ongeschikt wordt bevonden naar aanleiding van een veroordeling wegens overtreding van dit artikel, dat het verval van het recht om een vaartuig te besturen, een bestuurder te begeleiden met het oog op scholing of om actief dienst te doen op een schip wordt opgelegd. De duur is dan afhankelijk van het bewijs dat betrokkene niet meer ongeschikt is om een schip te besturen.

Artikel 53. Opheffingsbepaling

Dit artikel heft de huidige artikelen 120 tot en met 132 van het Scheepvaartdecreet op. De inhoud van de huidige artikelen 120-129 van het Scheepvaartdecreet is geconsolideerd in de nieuw ontworpen artikelen 118-119 van het Scheepvaartdecreet. De inhoud van huidig artikel 131 en 132 van het Scheepvaartdecreet is ondervangen door respectievelijk artikel 35 en 27 van het KVH. Huidig artikel 130 van het Scheepvaartdecreet is gezien artikel 11, eerste lid BWHI een overbodige bepaling volgens de vaste adviespraktijk van de RvS en kan aldus geschrapt worden.

Artikel 54. Vervanging opschrift

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 55. Actualisatie bedragen inbreuken

Dit artikel schaft het onderscheid af tussen natuurlijke personen en rechtspersonen wat betreft de maximale exclusieve bestuurlijke geldboete die kan worden opgelegd, in lijn met gelijke behandeling van natuurlijke personen en rechtspersonen wat betreft strafrechtelijke sancties en alternatieve bestuurlijke geldboetes.

Het bestaande maximum werd als een hinderpaal gezien om effectief te kunnen handhaven en wordt daarom opgetrokken tot 10.000 euro per inbreuk.

Om de figuur van de onmiddellijke inning ook ten aanzien van deze inbreuken te kunnen gebruiken wordt er tenslotte een minimumbedrag van 50 euro ingevoerd.

Artikel 56. Opheffingsbepaling

Dit artikel heft de huidige artikelen 135, 136 en 137 van het Scheepvaartdecreet op. De inhoud van huidig artikel 135 van het Scheepvaartdecreet en het na instap KVVH nog relevante deel van de inhoud van artikel 136 van het Scheepvaartdecreet worden verplaatst naar het nieuw ontworpen artikel 111 van het Scheepvaartdecreet. Huidig artikel 137 van het Scheepvaartdecreet is slechts een explicitering van het algemeen rechtsbeginsel *ne bis in idem* en kan aldus opgeheven worden.

Artikel 57. Invoeging nieuwe afdeling

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 58. Indexatiebepaling

Dit artikel zorgt ervoor dat de bedragen van de bestuurlijke geldboetes in Titel 6, Hoofdstuk 3 van het Scheepvaartdecreet, zowel de alternatieve als exclusieve, worden geïndexeerd. Dit zorgt ervoor dat deze bedragen waardevast blijven.

Hoofdstuk 8. Wijzigingen van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023

Artikel 59. Definitie vervoermiddel

Dit artikel bepaalt een definitie voor het begrip "vervoermiddel". Gezien de snel wijzigende technologische ontwikkelingen is het opportuun om het begrip "vervoermiddel" ruim genoeg te definiëren, zodat in principe ook eventuele nieuwe vervoermiddelen hieronder gevat worden. Ook drones werden toegevoegd aan deze definitie.

Artikel 60. Digitaal klassement

Dit artikel brengt verschillende wijzigingen aan de digitaliseringsverplichting aan.

In paragraaf 1 van artikel 4 KVVH wordt een zesde punt toegevoegd waardoor auditverslagen van Vlaamse auditoren met betrekking tot premies, subsidies of andere rechten en voordelen, verleend op basis van Vlaamse regelgeving, kunnen worden opgenomen in het digitaal klassement van het VHP. Het zou daarbij onder andere kunnen gaan over het Verstrengd Toezicht Subsidies, Auditcomité Topevenementen Flanders, Europese Recovery and Resilience Facility en de Europese structuurfondsen.

Naast de verplichting om processen-verbaal van toezichthouders op te laden in het digitaal klassement, wordt nu expliciet bevestigd dat ook afschriften van processen-verbaal die door de politiediensten worden overgemaakt aan de bevoegde beboetingsinstanties conform artikel 9, §6 KVVH kunnen worden opgeladen. Via een koppeling tussen het VHP en de systemen van de politie zou dit proces geautomatiseerd kunnen worden, in die zin dat het VHP de processen-verbaal op basis van de meegeleverde metadata kan klaarzetten voor de geadresseerde in een automatisch gegenereerd handhavingsdossier. Hierdoor worden beboetingsinstanties die deze afschriften vandaag nog op papier ontvangen en handmatig moeten ingeven

in het VHP, administratief ontlast. Bijkomend kan informatie die door het openbaar ministerie aan een beboetingsinstantie overgemaakt wordt na een overdracht van dossier ook in het VHP opgenomen te worden met het oog op de volledigheid van een digitaal dossier. Ook hier wordt een automatische koppeling tussen het VHP en de systemen van het openbaar ministerie beoogd.

Instellingen met een publieke taak worden vervolgens opgenomen in de lijst met instanties die onder de digitaliseringsverplichting vallen omdat zij als nieuwe categorie van toezichthouders worden toegevoegd en als dusdanig deze verplichtingen krijgen als de andere toezichthouders. Omwille van het onduidelijke statuut van de havenbedrijven binnen de classificatie van het Bestuursdecreet worden zij als derde categorie expliciet mee opgenomen.

De laatste toevoeging aan dit artikel bevestigt dat naar aanleiding van het bewaren van de bestuursdocumenten in het digitaal klassemment er meteen ook persoons- en informatiegegevens kunnen worden ingegeven waardoor het sanctieregister, het maatregelenregister en de handavingsbibliotheek kunnen worden gevoed voor de doeleinden bepaald voor deze registers.

Artikel 61. Personeelsleden instellingen met een publieke taak als toezichthouder

Dit artikel voegt een negende categorie van personen aan artikel 8, §2 KVH toe die kan worden aangeduid als toezichthouder, nl. de personeelsleden van de instellingen met een publieke taak, vermeld in artikel I.3, 6°, van het Bestuursdecreet. Deze personeelsleden kunnen worden aangeduid door de instellingen waardoor zij tewerkgesteld zijn.

Artikel 62. Bevoegdheden toezichthouders zonder AGP-bevoegdheden

Binnen het KVH-regime kunnen toezichthouders zonder de bevoegdheid van agent van gerechtelijke politie functioneren. Zij hebben principieel niet de bevoegdheid om proces-verbaal op te stellen. In dit artikel wordt hun bevoegdheid om alsnog een proces-verbaal op te stellen, in de specifieke situatie dat hen verhinderd wordt hun toezicht uit te oefenen, zoals bedoeld in artikel 104, eerste lid KVH, bevestigd. Zodoende beschikken zij over een rechtstreekse mogelijkheid om dit misdrijf, dat zonder twijfel raakt aan de kern van hun bevoegdheid, te melden.

Artikel 63-65. Vervoermiddelen

Dit artikel wijzigt de terminologie naar aanleiding van de invoeging van de definitie vervoermiddel door artikel 59 van voorliggend ontwerp. Daarnaast wordt een verwijzing naar een artikel uit het oud BW vervangen door de overeenstemmende bepaling in het nieuw BW.

Artikel 65. Alternatieve bestuurlijke geldboetes

Het oude artikel 28 KVH is gebaseerd op het mechanisme uit artikel 41bis oud Sw. om gevangenisstraffen te verdisconteren naar een geldboete, aangezien een bestuurlijke sanctie nooit kan bestaan uit het opleggen van een gevangenisstraf.

Gelet op de invoering van de strafniveaus in het nieuwe Sw., dringt zich een aangepaste omzettingbepaling op.

Voor wat betreft gedragingen die bestraft worden met een straf van niveau 1 kunnen namelijk geen gevangenisstraffen meer opgelegd worden. In de straffen voor rechtspersonen in het nieuwe Sw. wordt al rekening gehouden met de onmogelijkheid om een gevangenisstraf op te leggen aan een rechtspersoon.

Daarom wordt ervoor gekozen om enerzijds te voorzien in een bestuurlijke geldboete die de helft bedraagt van de strafrechtelijke geldboete wat betreft de straffen van niveau 1 voor natuurlijke personen en de straffen van niveau 1 tot en met 8 voor rechtspersonen. Anderzijds wordt er voor de straffen van niveau 2 tot en met 8 voor natuurlijke personen een bestuurlijke geldboete voorzien die $\frac{3}{4}$ van het bedrag van de strafrechtelijke geldboete bedraagt (dit om de mogelijkheid tot het opleggen van een gevangenisstraf in het strafrechtelijk spoor in deze niveaus te verdisconteren), met een minimum van het bedrag van de strafrechtelijke geldboete die in niveau 1 kan worden opgelegd. Het minimum wordt voorzien om te voorkomen dat een overtreder die een misdrijf pleegt waar een straf van niveau 2 of 3 op staat, een lagere bestuurlijke geldboete opgelegd zou kunnen krijgen dan een overtreder die een misdrijf pleegt waar een straf van niveau 1 op staat.

Artikel 66. Termijn beboetingsinstantie

In artikel 41 van het KVH staat reeds een ordetermin van honderdtachtig dagen (na kennisgeving aan de vervolgte persoon van de beslissing tot vervolging) voor de beboetingsinstantie om een sanctiebeslissing te nemen in de gewone sanctieprocedure, zoals bedoeld in artikel 40 e.v. KVH. Momenteel ontbreekt er een dergelijke termijn in de vereenvoudigde sanctieprocedure, zoals bedoeld in artikel 43 e.v. KVH. Daarom wordt nu ook in deze procedure een ordetermin voor de beboetingsinstantie ingevoerd. Gezien vervolgingen in deze procedure uit hun aard een beperktere omvang hebben, is het gepast om een kortere termijn te voorzien. Er werd gekozen voor negentig dagen opdat de beboetingsinstantie toch nog voldoende tijd heeft een afdoende gemotiveerde beslissing te kunnen nemen binnen de termijn.

Artikel 67-68. Maximale hersteltermijn

Deze artikelen voorzien in een delegatie aan de Vlaamse Regering om een maximale hersteltermijn te bepalen in het kader van zowel een bestuurlijke als gerechtelijke herstelprocedure. Een dergelijke delegatie bestaat reeds in de VCW. Gezien deze delegatie ook dienstig kan zijn voor andere instappende decreten werd ervoor geopteerd deze op te nemen in het KVH zelf in plaats van te voorzien als aanvulling op het KVH in de VCW.

Artikel 69. Uitbreiding beveiligingsmaatregelen

Momenteel voorziet het KVH in een niet-limitatieve lijst van mogelijke beveiligingsmaatregelen. Eén van de opgesomde mogelijke beveiligingsmaatregelen is "het ter plaatse vrijlaten van illegaal gehouden inheemse beschermde diersoorten in goede conditie." Om niet de indruk te wekken dat illegaal gehouden inheemse beschermde diersoorten louter ter plaatse mogen worden vrijgelaten, wordt er door

dit artikel ter overvloede toegevoegd dat deze diersoorten ook op een andere daarvoor geschikte plaats mogen worden vrijgelaten.

Artikel 70. Uitvoerbaar waarmerken door toezichthouders

Artikel 70, §1 KVH voorziet erin dat uitvoerbaar gewaarmerkte "bestuurlijke sanctiebeslissingen, schriftelijke bestuurlijke herstel- en beveiligingsbeslissingen, bekrachtigde herstelschikkingen en de schriftelijke neerslag van mondelinge beveiligingsbeslissingen" als uitvoerbare titel kunnen dienen. Het uitvoerbaar waarmerken dient daarbij te gebeuren door de instantie die de beslissing nam of deze bekrachtigde. Het huidige artikel maakte enkel echter louter melding van "de beboetingsinstantie en herstelinstantie die ze heeft genomen of bekrachtigd". Aangezien ook toezichthouders een beveiligingsbeslissingen kunnen nemen, worden zij toegevoegd aan dit lijstje van functiehouders die als uitvoerbaar kunnen waarmerken in deze context.

Artikel 71. Meevoeren en opslaan van ter plaatse aanwezige zaken

Artikel 71, §1, tweede lid KVH voorziet in een regeling bij de verzegeling van verzegeling van gebouwen, terreinen en wat zich daarin of daarop bevindt, of het meevoeren en opslaan van ter plaatse aanwezige zaken, als de ambtshalve uitvoering dat vereist.

Aan de delegatie aan de Vlaamse Regering om hieromtrent nadere regels te bepalen wordt ten overvloede de mogelijkheid toegevoegd om niet enkel over de teruggave, maar ook over de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging, regels te bepalen. Deze toevoeging gebeurt om elke discussie daarrond uit te sluiten, gezien de RvS in recente adviespraktijk⁹ betwist dat het huidige artikel 71 KVH voldoende rechtsgrond biedt voor een dergelijke bevoegdheid.

Artikel 72. Melden uitvoering van herstel- en beveiligingsmaatregelen aan toezichthouders

Artikel 72 van het KVH voorziet in een regeling omtrent het melden van uitvoering van herstel- en beveiligingsmaatregelen. Momenteel voorziet het KVH dat deze melding dient te gebeuren bij "de bevoegde herstelinstantie". In de nieuw ontworpen versie van artikel 72 KVH wordt voorzien dat de melding moet gebeuren bij "de toezichthouder of herstelinstantie die de ze heeft opgelegd". Dit is logisch gezien ook toezichthouders immers beveiligingsmaatregelen kunnen opleggen.

Van de gelegenheid werd gebruik gemaakt om een delegatie aan de Vlaamse Regering toe te voegen om regels te bepalen rond de wijze waarop de melding dient te gebeuren.

Artikel 73. Bestuurlijk sanctieregister en digitaal klassement

Punten 1°, 3° en 4° vloeien voort uit wensen van het werkveld. Zo hebben overheden die bv. heffingen vestigen, en die zich daarbij onder meer baseren op strafrechtelijke

⁹ Bv. Adv. RvS 77.952 van 18 augustus 2025 over ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'over de handhaving van het integraal handelsvestigingsbeleid'.

en bestuurlijke veroordelingen van een persoon, net zoals entiteiten uit artikel 80, lid 1, 4° KVH dezelfde toegang tot de Handhavingsbibliotheek nodig om hun taken te kunnen uitvoeren. Hetzelfde geldt voor bestuurlijke overheden die in die materies audits en controles uitvoeren. Er wordt zowel in een bijkomend doeleinde voorzien om hieraan tegemoet te komen, als in een bijkomende categorie van openbare overheid.

Punt 2° komt tegemoet aan de opmerking van de RvS in het advies nr. 77.915/1/V van 18 augustus 2025. Daarin wordt gesteld dat er geen rechtsgrond voorhanden is om de havenbedrijven toegang te verlenen tot de Handhavingsbibliotheek. Artikel 80, derde lid, 3° KVH wordt in die zin aangepast.

Het toevoegen van deze nieuwe categorieën betekent niet dat zij per definitie toegang krijgen tot de Handhavingsbibliotheek. Zij zullen eveneens moeten voldoen aan de strenge *need-to-know* vereiste uit artikel 80, derde lid KVH, te beoordelen door de Vlaamse Regering na advies van de VTC.

Artikel 74. Bevestiging VIP als toegangspoort voor de vastgoedsector tot het maatregelenregister

Artikel 83, §5 en §6 KVH verplichten de instrumenterende ambtenaar en de makelaar om het maatregelenregister te raadplegen n.a.v. verrichtingen i.f.v. de overdracht van zakelijke rechten op van onroerende goederen, zoals het voeren van publiciteit, het opmaken van onderhandse overeenkomsten en het verlijden van authentieke aktes.

Het ontsluiten van deze data uit het maatregelenregister aan voormelde beroepscategorieën past integraal in de kernopdracht van het Vastgoedinformatieplatform (VIP), dat tot doel heeft vastgoedinformatie geïntegreerd en uniform te ontsluiten en uit te wisselen. Zo verzorgt het VIP vandaag al de ontsluiting van de (vergelijkbare) handhavingsgegevens uit het vergunningenregister, vermeld in artikel 5.1.2, §1, eerste lid, 9° VCRO.

Om die reden zal de consultatie van het maatregelenregister voor de betrokken beroepscategorieën enkel mogelijk zijn via het VIP. Via de door het ontworpen artikel beoogde wijziging wordt de positie van het VIP als enige toegangspoort tot de informatie uit het maatregelenregister bevestigd.

Artikel 75. Begrip “rechtstreekse impact op onroerende goederen”

Artikel 85, §1, derde lid KVH omvat in het kader van de publiciteitsverplichtingen een definitie van rechtstreekse impact op onroerende goederen. In deze definitie wordt enkel gesproken over het uitvoeren van werkzaamheden of het ingrijpen op aan het onroerend goed verbonden activiteiten. Ook een maatregel van financieel herstel kan echter een dergelijke rechtstreekse impact ressorteren, met name wanneer zij er conform artikel 70, §7 KVH toe leidt dat een aan het onroerend goed verbonden onregelmatigheid moet worden gedoogd. Daarom wordt de definitie uitgebreid.

Artikel 76. Terminologische rechtzetting

Het woord “ingetrokken” wordt hier vervangen door “opgeheven”. Dit is juist, aangezien in artikel 102, tweede lid KVH bedoeld wordt op het stopzetten van de gevolgen van de beslissing, zonder dat de gevolgen voor dat stopzetten verdwijnen.

Artikel 77-78. Instap aan KVH eigen straffen in Sw.

Net zoals voor de in het KVH instappende decreten wordt ervoor gekozen om het KVH zelf ook te laten gebruikmaken van de strafniveaus uit het nieuwe Sw voor wat betreft de aan het KVH eigen straffen.

De straf in artikel 103 KVH stemt overeen met een straf van niveau 2 uit het nieuwe Sw. Om de *status quo* te behouden wat betreft de geldboete wordt er in afwijking van artikel 52 Sw. voorzien in een bijkomende geldboete van maximaal 8.000 euro.

De straf in artikel 104 KVH stemt overeen met een straf van niveau 1 uit het nieuwe Sw. Om de *status quo* te behouden wordt er in afwijking van het Sw voorzien in een hogere maximale geldboete van 2.000.000 voor zowel natuurlijke als rechtspersonen.

Tot slot wordt ook een verwijzing naar een artikel uit het oud Sw. vervangen door de overeenstemmende bepaling in het nieuw Sw.

Artikel 79. Slotbepaling

Het voorontwerp van decreet voorziet in een inwerkingtreding op 8 september 2026, aangezien het KBH van toepassing is op het Scheepvaartdecreet en de VCW tot en met 7 september 2026.

De bepalingen omtrent het Topstukkendecreet, worden van toepassing gesteld op 1 januari 2028 om de betrokken diensten voldoende tijd te geven om zich voor te bereiden op deze wijzigingen.

De Vlaamse Regering wordt ten slotte gemachtigd om de inwerkingtreding van de bepalingen met betrekking tot de strafbaarstelling varen onder invloed te bepalen, met een maximumtermijn van twee jaar na bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad. Dit zorgt ervoor dat de inwerkingtreding van deze bepalingen afgesteld kan worden op de inwerkingtreding van het besluit dat het APSB zal vervangen.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Mathias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER